

Ik hou van polychrome beelden, vooral van deze sculpturen met als voorstelling 'Maria met kind'. De madonna's zijn zo tijdloos, ze lijken gemaakt voor de eeuwigheid...

Voor de nieuwe polychromie op het nieuwe Maria met kind beeld. Heb ik het origineel beeldje di visu bestudeerd en aan de hand daarvan een inschatting gemaakt van hoe de vermoedelijk originele polychromie er kan uitgezien hebben. In de loop der eeuwen is het origineel beeldje jammerlijk ernstig beschadigd geraakt. Maria draagt haar kindje in beide handen, tegen haar boezem aangedrukt. Het "Soete Jezuskind" is in een witte doek gewikkeld, maar het hoofdje is helaas verdwenen. Maar het hoofd van Maria is redelijk goed bewaard. Het origineel is een Laatgotisch beeld van vermoedelijk de Mechelse Sint-Lucasgilde. Het beeld vertoont althans dezelfde specifieke kenmerken. Maria wordt afgebeeld met een zeer jeugdig verfijnd ovaal gelaat, een hoog gewelfd voorhoofd, fijn afgelijnde ogen, dunne sierlijke wenkbrauwen, een kleine neus en een beheerste mysterieuze glimlach. Haar uitstraling doet me wat denken aan de Mona Lisa van Da Vinci. Het ovale hoofdje wordt omkranst door twee haarvlechten waartussen een witte sierdoek is gevlochten, zodat het geheel de vorm van een tulband kreeg. De Mariabeeldjes met dergelijke serene gezichtje en met een zeer hoog voorhoofd kregen in de kunstgeschiedenis de naam van "Poupées de Malines".

Deze Mariabeeldjes weerspiegelen het vrouwelijk schoonheidsideaal van de laatste helft van de 15de eeuw. Het is normaal dat gelovige kunstenaars 'Maria' niet alleen als goed en heilig, maar ook als de allermooiste onder de vrouwen wilden afbeelden. Hoge adellijke en rijke dames, lieten zich toen niet alleen de wenkbrauwen maar ook een deel van de voorhoofdsharen epilieren waardoor ze dit hoge voorname voorhoofd verkregen. We zien een bolvormige gezicht fijn uitgewerkt met zin voor de details in de oogjes, neusje, mond. De zachte huidskleuren voor de incarnaten op het gezicht en de handen. De mantel deels verguld en deels in donker blauw. De schoenen hier zijn donker bruin en de sokkel is hier donker-groen geschilderd. Het haar in genuanceerd donker oker tot bruin gepolychromeerd....Men vindt dit typisch kenmerk ook terug bij vele prachtige vrouwenfiguren van onze Vlaamse Primitieven. Maria is gehuld in een rode rok, (nu verkleurd naar het roodroze toe), met een ruime vierkante halsuitsnijding, waarover ze een wijde gouden mantel draagt, donkerblauw gevoerd, die in sierlijke V-vormige plooiën neervalt. Het gebruik van de basiskleuren, rood, blauw en goud, is ook kenmerkend voor deze periode. Alleen adellijke dames konden zich kleren in dergelijke tinten veroorloven. Het gewone volk droeg overwegend vale tinten.

Deze beeldjes werden steeds gepolychromeerd. E.H. Soens schrijft in zijn Geschiedenis van Kerselare dat Geraard Tavernier, gekend Oudenaards miniaturist, in 1554, het beeldje nadat het een jaar spoorloos was, heeft gestoffeerd, wat toen zoveel betekende als gepolychromeerd.

Hij heeft het beeldje opgefrist en waar nodig bijgewerkt, nadat het elf jaar buiten in een nis bloot stond en één jaar in weer en wind aan een kerselaar hing.

De Sint-Lucasgilden onderwierpen hun leden aan een strenge kwaliteitscontroles. De houtsnijders moesten het te gebruiken hout vooraf door de gilde laten keuren. De kleurpigmenten voor de polychromie dienden ook gekeurd en vastgelegd. Elk werk ontving als het voldeed, een merkteken of stempel, die werd ingebrand of ingeslagen. Voor Mechelen zijn dat drie paaltjes die ook in het stadswapen van Mechelen staan. Het Mariabeeldje van Kerselare draagt geen stempel meer in de rugzijde. Het beeldje is gesneden met een onafgewerkte rugzijde, kennelijk om tegen een muur te staan of opgehangen te worden. Men kan vaststellen dat een deel van de rugzijde werd weggesneden om een haak aan te brengen ten einde het beeldje te kunnen bevestigen aan de boom? Of de wand van de glazen kist of aan het zilveren schrijn?

Wegens de vele specifieke stijlkenmerken, eigen aan deze laatgotische periode, kunnen we met een grote graad van zekerheid stellen dat het origineel beeldje een werkje is van de Mechelse Sint-Lucasgilde. Moge het miraculeuze beeldje nog lang in zijn schrijn in de kapel van Kerselare prijken, ter ere van Maria en haar "Soete Vrucht", en als troost voor de talrijke bedevaarders.....

Meer info te vinden op internet en bij kerknet..waar ik de info vandaan haalde en verder is er goe"de lectuur zoals

- G. Van Doorslaer, "Marques de sculpteurs en polychromeurs malinois" in "Revue belge d'archéologie et d'histoire", t.III, 1933, blz. 159 tot 176 ;

- « S.O.S. polychromieën, polychrome sculpturen » uitg. Koning Boudewijn-stichting, 1994 – 95, blz. 110. Dienst van het Nationaal Kunstpatrimonium te Brussel